

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 41C/85/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118214914
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Augustínová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2019:5118214914.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Augustínovou v právnej veci žalobcu: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX W., štátny občan SR, zastúpeného právnym zástupcom: AKSK, s.r.o., JUDr. Martin Dolník, advokát, so sídlom Nám. SNP 15, 974 02 Banská Bystrica, proti žalovanému v 1/ rade: Mgr. Y. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, štátny občan SR, žalovanému v 2/ rade: F. A., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/X, XXX XX Ž., štátny občan SR, žalovanému v 3/ rade: U. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/X Ž., štátny občan SR, všetci zastúpení právnym zástupcom: JUDr. Iveta Mikulová, advokátka, so sídlom M. R. Štefánika 5, 010 01 Žilina, IČO: 35 657 103, v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, takto

rozhodol:

I. Žalobu žalobcu v celom rozsahu z a m i e t a .

II. Žalovaní v 1/ až 3/ rade m a j ú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, a to spoločne a nerozdielne.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu okresnému súdu dňa 26.10.2018 domáhal, aby súd určil, že kúpna zmluva zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalovanými v rade 1/ až 3/, na základe ktorej žalovaná v 1/ rade ako predávajúca previedla vlastnícke právo na žalovaných v 2/ a 3/ rade ako kupujúcich k nehnuteľnostiam zapísaným predtým na LV č. XXXX, je neplatná.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou v 1/ rade uzavrel dňa XX.XX.XXXX manželstvo, ktoré bolo právoplatne rozvedené dňa XX.XX.XXXX. Rozvodom zaniklo aj BSM. Na Okresnom súde Žilina sa pod sp. zn. 6C/12/2016 vedie konanie o vyporiadanie zaniknutého BSM. Tvrdil, že nehnuteľnosti zapísane predtým na LV č. XXXX nadobudol so žalovanou v 1/ rade na základe kúpnej zmluvy do BSM, a to napriek tomu, že na LV č. XXXX bola evidovaná ako vlastníčka len žalovaná v 1/ rade v podiele 1/1. Žalobca v priebehu roka 2014 zistil, že žalovaná v 1/ rade bez jeho súhlasu previedla nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX na žalovaných v 2/ a 3/ rade, a to predmetnou kúpnu zmluvou zo dňa 20.12.2012, ktorej neplatnosti sa v tomto konaní domáha. Žalobca sa dovolal relatívnej neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy zo dňa 20.12.2012 uzavretej medzi žalovanými v 1/ až 3/ rade v zákonnej lehote a preto má za to, že predmetná kúpna zmluva zo dňa 20.12.2012 je neplatná. Naliehavý právny záujem odôvodnil konaním tunajšieho okresného súdu vedeného pod sp. zn. 6C/12/2016, v ktorom nie je podľa neho možné bez rozhodnutia v tomto konaní ustáliť masu BSM a nie je možné v podstate vyporiadať BSM strán sporu, keďže na LV č. XXXX sú k predmetným nehnuteľnostiam (predtým na LV č. XXXX) zapísaní žalovaní v 2/ a 3/ rade. Mal za to, že len na základe rozhodnutia súdu môže dôjsť k odstráneniu aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami sporu.

3. Žalovaná v 2/ rade vo vyjadrení k žalobe zo dňa 31.01.2019 uviedla, že žalobca býval so žalovanou v 1/ rade do polovice 12/2011 s nimi v byte na U.. Do spoločného manželstva so žalovanou nič nedoniesol, väčšinou bol nezamestnaný. Ohľadom majetku mu nikdy nič nesľúbili, nič mu nechceli dať. Predmetné nehnuteľnosti na LV č. XXXX, dala len žalovanej v 1/ rade. Spolu so žalobcom žalovaná v 1/ rade nenadobudla nič. Najskôr predmetné nehnuteľnosti chceli žalovanej v 1/ rade darovať, avšak na naliehanie žalobcu uzavreli k predmetným nehnuteľnostiam so žalovanou v 1/ rade kúpnu zmluvu, s tým že mali za to, že žalobca nebude mať k predmetným nehnuteľnostiam právny nárok. Táto kúpna zmluva bola spísaná narýchlo, bez ich účasti a bez toho, aby sa k nej mohli vyjadriť. So žalovanou v 1/ rade žalobca nikdy nehospodáril spoločne na získanom majetku. Tvrdila, že žalobca žalovanú v 1/ rade fyzicky a psychicky týral aj počas doby, keď s ním čakala druhé dieťa. Žalobca žalovanú v 1/ rade fyzicky napadol v 8. mesiaci tehotenstva, a preto ostala bývať u žalovaných v 2/ a 3/ rade. Vtedy sa rozhodli, že žalovaná v 1/ rade im vráti predmetné nehnuteľnosti rovnakým spôsobom ako jej ich dali.

4. Žalovaný v 3/ rade vo vyjadrení k žalobe zo dňa 31.01.2019 uviedol, že žalobca so žalovanou v 1/ rade počas manželstva nič nenadobudli. Predmetné nehnuteľnosti chceli darovať len žalovanej v 1/ rade, no nakoniec na odporúčanie žalobcu urobili kúpnu zmluvu. Tvrdil, že žalobca nezahrnul do BSM zisky z podnikania za trvania manželstva. Tiež uviedol, že žalobca so žalovanou v 1/ rade na spoločnom majetku nikdy nehospodárili, keďže sa do domu nasťahovali v 12/2011 a v 11/2012 sa už rozvádzali. Tvrdil, že žalobca žalovanú v 1/ rade psychicky a fyzicky týral, a to napriek jej tehotenstvu. V 11/2012 žalobca žalovanú v 1/ rade fyzicky napadol, preto ostala bývať u žalovaných v 2/ a 3/ rade. Vtedy sa rozhodli previesť predmetné nehnuteľnosti späť na nich.

5. Žalovaná v 1/rade v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 05.02.2019 uviedla, že predmetné nehnuteľnosti žalovaní v 2/ a 3/ rade previedli výlučne na žalovanú v 1/ rade, pretože taká bola ich vôľa. Rozhodne nemali vôľu prevádzdať nehnuteľnosti na žalobcu, ak by takú vôľu mali, uzavreli by kúpnu zmluvu aj so žalobcom. Voľa žalovaných v 2/ a 3/ rade bola predmetné nehnuteľnosti žalovanej v 1/ rade darovať, o čom svedčí aj symbolická výška kúpnej ceny 100 eur. Poprela, že by predmetné nehnuteľnosti kúpila so žalobcom zo spoločných finančných prostriedkov. V čase kúpnej zmluvy žiadne spoločne finančné prostriedky nemali. Kúpna cena však nebola nikdy zaplatená. V čase uzavretia kúpnej zmluvy bol žalobca nezamestnaný. O vôli žalovaných v 2/ a 3/ rade previesť predmetné nehnuteľnosti len na žalovanú v 1/ rade mal žalobca vedomosť. Žalobca odhovril žalovaných v 2/ a 3/ rade od darovacej zmluvy, odporučil im uzavrieť zmluvu kúpnu. Relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy odmietli. Požadovaným určením neplatnosti kúpnej zmluvy by sa na postavení žalobcu nič nezmenilo, zápis by svedčil len v prospech žalovanej v 1/ rade. Mala za to, že žalobca nemá v danej veci naliehavý právny záujem.

6. Súd nariadil na deň 03.10.2019 pojednávanie, na ktorom vec prejednal a vo veci samej rozhodol, za prítomnosti právnej zástupkyne žalobcu, žalovaných v 1/ až 3/ rade a ich právnej zástupkyne.

7. Právny zástupkyňa žalobcu zotrvala na podanej žalobe v celom rozsahu. Ďalej uviedla, že nebola preukázaná vôľa žalovaných v 2/ a 3/ rade k uzavretiu darovacej zmluvy so žalovanou v 1/ rade. Rovnako nebolo preukázané konanie žalobcu ohľadne trvania na uzavretí kúpnej zmluvy medzi žalovanými v 1/ až 3/ rade. Poukázala na § 143 OZ. Konštatovala, že nedošlo k zúženiu rozsahu BSM. Rovnako nebolo preukázané, že na kúpu nehnuteľnosti boli vynaložené výlučne finančné prostriedky žalovanej v 1/ rade. Ďalej uviedla, že nedošlo k zápisu vecných bremien. Nestotožnila sa s aplikáciou § 41a ods. 2 OZ. Poukázala na § 34 ods. 2 Katastrálneho zákona. Zdôraznila, že žalobca sa včas dovolal relatívnej neplatnosti. K naliehavému právnemu záujmu žalobcu poukázala na zákonnú domnienku § 140 OZ a neexistencii dohody o zúžení rozsahu BSM medzi žalobcom a žalovanou v 1/ rade. Mala za to, že ide o žalobu podľa § 137 písm. c) CSP.

8. Právna zástupkyňa žalovaných v 1/ až 3/ rade v prednese pred súdom namietala procesnú neprípustnosť podanej žaloby s poukazom na § 137 písm. d) CSP. Zdôraznila, že § 40a OZ nemožno priradiť k osobitným predpisom tak ako ustanovuje v § 137 d) CSP. Žiadala žalobcu v celom rozsahu ako neprípustnú zamietnuť.

9. Okresný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v danom spore sa jedná o tzv. určovací žalobu podľa § 137 CSP. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu

medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy zo dňa 20.12.2012, t.j. určenia neplatnosti zmluvy ako právneho úkonu. Právny úkon je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik (rovnako aj zrušenie) práv a povinností. Z tohto vyplýva, že pre účely § 137 CSP je potrebné predmetnú žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu vnímať ako žalobu o určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d) CSP).

10. V kontexte procesnej prípustnosti žaloby podľa súčasného znenia § 137 CSP súd pri svojom rozhodnutí v danej veci poukazuje na osobitnú časť dôvodovej správy k § 137 CSP, podľa ktorej: „Ustanovenie obsahuje demonštračný výpočet druhov žalôb, pričom doterajšiu právnu úpravu pomerne výrazne modifikuje. ... Úplne nová koncepcia je zakotvená v písmene c) a d), kde sa rozlišuje klasická určovací žaloba a žaloba o určení inej právnej skutočnosti podľa písmena d). Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mŕňajú sa účelu žaloby určovacej. Medzi osobitné predpisy podľa písm. d) patria napríklad Zákonník práce, zákon o dobrovoľných dražbách a pod.“. Vychádzajúc tak zo znenia § 137 písm. c) a d) CSP s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu súd konštatuje, že je možné vyvodiť, že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Takýmto právnym predpisom je napr. zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa ust. § 77), zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (žaloba o neplatnosť dražby podľa ust. § 21 ods. 2), OZ (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu podľa ust. § 711 ods. 6). Pre tieto výnimky [podľa § 137 písm. d) CSP] je spoločné, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma vo svojej dikcii, priznáva oprávnenej osobe domáhať sa na súde určenia tejto právnej skutočnosti (napr. znenie ust. § 77 zákona č. 311/2001 Z. z., podľa ktorého „Neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže zamestnanec, ako aj zamestnávateľ uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť.“, znenie ust. § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z., podľa ktorého vety prvej: „V prípade, ak sa spochybnuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby.“ a znenie ust. § 711 ods. 5 OZ, podľa ktorého: „Neplatnosť výpovede môže nájomca uplatniť na súde do troch mesiacov odo dňa doručenia výpovede. Účinky výpovede nastanú až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa zamietne návrh na určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu“. Okresný súd má za to, že § 40a Občianskeho zákonníka nemožno pod uvedený výklad subsumovať. V kontexte daného výkladu nemožno § 40a Občianskeho zákonníka považovať za osobitný predpis. Dovoľanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je primárne najskôr možné vo vzťahu k účastníkom zmluvy, nie voči súdu.

11. Vychádzajúc z vyššie uvedeného výkladu tak súd dospel k záveru o procesnej neprípustnosti predmetnej žaloby a žalobu z uvedeného dôvodu bez ďalšieho zamietol s tým, že v rámci procesných úkonov súd predniesol tiež svoje predbežné právne posúdenie veci v tom smere, že bude žalobu posudzovať predovšetkým z hľadiska jej procesnej prípustnosti v kontexte s novou procesnou právnou úpravou konkrétne § 137 CSP, ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania nariadeného na deň 03.10.2019.

12. Okresný súd zdôrazňuje, že v danej veci sa nejedná o určenie právnej skutočnosti vyplývajúce z osobitného predpisu. Na tomto mieste súd poukazuje na Rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 9Co/329/2018-214 zo dňa 14.02.2019.

13. Z dôvodu zamietnutia žaloby pre procesnú neprípustnosť, okresný súd nepovažoval za potrebné, účelné a hospodárne pre rozhodnutie vo veci vykonávať žiadne ďalšie dokazovanie. Z uvedeného dôvodu okresný súd všetky návrhy na vykonanie dokazovania od strán sporu (pripojenie katastrálneho spisu V 8281/12, vylučok strán sporu) zamietol.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

14. Žalovaní v 1/ až 3/ rade boli v konaní úspešnými v plnom rozsahu (100%), preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a priznal im voči žalobcovi spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania (žalovaní v 1/ až 3/ rade tvorili nerozlučné spoločenstvo)

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.